

Alimentar Barcelona

Els temps medievals i moderns

La subsistència de les persones, en un context precari de producció i distribució d'aliments, va ser una preocupació fonamental dels governs de totes les ciutats de l'occident europeu, i una de les seves funcions més bàsiques fins al segle XVIII.

El sistema de mercat alimentari protegit de la ciutat de Barcelona tractava de garantir el proveïment dels aliments més bàsics i de contenir-ne els preus. Va ser un sistema que es mantingué sota la tutela municipal fins entrat el segle XIX, quan els principis del liberalisme econòmic i el centralisme de l'Estat espanyol el posaren en crisi. En aquestes jornades s'explicarà la formació, en els temps medievals, del sistema barceloní de mercat protegit dels productes més bàsics (com cereals, pa, carn, vi, peix i horta), les seves característiques i la seva evolució al llarg dels segles fins a la seva transformació al segle XIX, quan es construí un nou model que serà analitzat més endavant, en futures jornades.

Co-organitza

ARXIU HISTÒRIC
DE LA CIUTAT
DE BARCELONA

Alimentar Barcelona
Els temps medievals
i moderns

Centre de Recerca i Debat
Jornades

Coordinació científica
Mercè Renom

Dates
23 i 24 de maig de 2013

Comitè organitzador
Museu d'Història de Barcelona
i Arxiu Històric de la Ciutat
de Barcelona

Lloc
MUHBA Plaça del Rei,
sala de Martí l'Humà

**Amb la col·laboració dels grups
i projectes de recerca**

Grup de Recerca Consolidat en
Estudis Medievals Espai, Poder
i Cultura de la UdL i de la URV,
projecte *Mercados alimenticios en
la Edad Media: actores, mecanismos
y dinámicas* (HAR2012-31802).

Informació i reserves
Tel. 93 256 21 22
Fax: 93 268 04 54
reservesmuhba@bcn.cat
Horari d'atenció:
De dilluns a divendres feiners,
De 10 a 14 i de 16 a 19 h.
museuhistoria.bcn.cat

Grup de Recerca Consolidat Renda
feudal i fiscalitat a la Catalunya
baixmedieval de l'Institut Milà i
Fontanals-CSIC: projecte
*Financieros al servicio del poder en
la Corona de Aragón (s. XIV-XV):
métodos, agentes, redes*
(HAR2011-24839).

Inscripció
Per inscriure-us a les jornades,
cal que truqueu o envieu un correu
electrònic a la secció reserves del
museu. El pagament és pot fer per
transferència bancària al compte
2100 3236 83 2200065134
(especificant el vostre nom),
o a les taquilles del museu.
Les persones amb dret a
descompte han de fer efectiu el
pagament a les taquilles del
museu.

Grup de Recerca en Història
Medieval. Fonts i estudis de
l'Institut de Recerca en Cultures
Medievals de la Universitat de
Barcelona.

Preu
48 €
(estudiants, aturats i jubilats: 24 €)

museuhistoria.bcn.cat
facebook.com/barcelonacultura
twitter.com/bcn cultura

Alimentar Barcelona

Els temps medievals i moderns

Centre de Recerca i Debat
Jornades
23 i 24 de maig de 2013

MUI·IBA
MUSEU D'HISTÒRIA
DE BARCELONA

Portada: Retaule de Sant Nicolau Santa Maria de la Seu Gòtic, Jaume Cabrera, 1406. Fotografia: Ramon Manent

13/04/02/TRI DL: B.9906-2013

MUI·IBA
MUSEU D'HISTÒRIA DE BARCELONA

Ajuntament de
Barcelona

Dijous 23.05.2013

09.00

Recepció i lliurament de documentació

09.30

Obertura institucional

10.00

LA FORMACIÓ DEL MERCAT PROTEGIT MUNICIPAL

Presentació i moderació: Manuel Sánchez,
Institució Milà i Fontanals - CSIC, Barcelona

10.05

Control del territori i proveïment barceloní a la Baixa Edat Mitjana: l'exemple del llinatge Sant Climent

Joan J. Busqueta, UdL

10.30

Crisis de subsistències i polítiques frumentàries a la Barcelona medieval

Pere Benito i Monclús, UdL

10.55

De la fiscalitat reial a la fiscalitat municipal: el control del mercat alimentari barceloní des dels segles XII al XIV

Pere Ortí, UdG

11.20

Debat general

12.00

Pausa

12.30

INSTITUCIONS I POLÍTIQUES ALIMENTÀRIES

Presentació i moderació: Antoni Riera Melis, UB i IEC

12.35

Fiscalitat municipal i proveïment urbà a la Barcelona baixmedieval: dues cares de la mateixa moneda?

Pere Verdés-Pijuan, Institució Milà i Fontanals-CSIC, Barcelona

13.00

La Catedral de Barcelona i el pa al segle XV: la Pia Almoina i la Casa de Caritat

Pol Serrahima, UdL

13.25

Pà i política a la Barcelona dels Àustries

Luis R. Corteguera, University of Kansas

13.50

Debat general

14.30

Pausa dinar

15:30

CEREALS I PA

Presentació i moderació: Pere Benito i Monclús, UdL

15.35

Els mecanismes de proveïment cerealístic a Barcelona i la intervenció del Consell municipal durant la Baixa Edat Mitjana

Juanjo Cáceres Nevot, Societat per a l'Estudi Interdisciplinari de l'Alimentació i els Hàbits Socials

16.00

Del pallol al rebost, el pa de la Barcelona medieval

Antoni Riera Melis, UB i IEC

16.25

Pausa

17.00

L'administració municipal del proveïment del pa, 1714-1799

Marina López i Guallar, historiadora

17.25

El pa al segle XVIII: continuïtats conflictives i canvis

Gaspar Feliu, IEC

17.50

Debat general

Divendres 24.05.2013

09.30

EL VI I LA CARN

Presentació i moderació: Teresa Viñolas, IRCUM, UB

09.35

Vi i tavernes a la Barcelona medieval

Manuel Sánchez, Institució Milà i Fontanals-CSIC, Barcelona

10.00

Abastar de carn la ciutat. El negoci de la carnisseria i el poder municipal al final de l'Edat Mitjana

Ramon A. Banegas López, historiador,
Observatori de l'Alimentació ODELA de la UB

10.25

Les pastures del bestiar pel consum de Barcelona

Josep M. Bringué, historiador

10.50

Debat general

11.30

Pausa

12.00

PEIX, HORTA I VOLATERIA

Presentació i moderació: Luis R. Corteguera,
Universitat de Kansas

12.05

La pesca i el proveïment de peix

Mireia Comas i Teresa Viñolas, IRCUM, UB

12.30

L'horta i la volateria en els mercats

Mireia Comas i Teresa Viñolas, IRCUM, UB

12.55

Debat general

13.30

Apunt final de balanç i cloenda